

ONTWIKKELGESPREK

onderdeel van de visitatie

Academie	Vo & mbo
Opleiding(en)	Bachelor opleidingen tot leraar vo van de 2 ^e graad Duits/Engels/Frans/Fries/Nederlands/ Biologie/Natuurkunde/Scheikunde/Wiskunde/ Aardrijkskunde/Economie/Geschiedenis/Maatschappijleer/ Gezondheidszorg & Welzijn/Omgangskunde
Datum visitatie	14 en 15 december 2021 locatiebezoek
Datum ontwikkelgesprek	11 maart 2022 online
Gespreksdeelnemers (functies)	Kernpanel visitatie NQA: voorzitter en leden NHL Stenden Hogeschool, Academie vo & mbo: directeur, teamleiders, onderwijsconsultant

Thema ontwikkelgesprek

In het ZER is beschreven dat de tweedegraads lerarenopleidingen (TLO) van NHL Stenden de afgelopen jaren volop in beweging zijn; met name door de flexibilisering van de deeltijd en de invoering van het nieuwe robuuste DBE-curriculum.

Dat zal ook komend jaar het geval zijn. Met het CvB is afgesproken dat we in 2022 een transitietraject starten waarin toegewerkt wordt naar een duurzaam en betaalbaar TLO, vanuit het eerder gekozen scenario van een brede(re) lerarenopleiding met verdieping en verbreding in het Samen Opleiden. Het is de bedoeling dat deeltijd en voltijd (nog) meer worden geharmoniseerd, ook in verband met de ervaren werkdruk.

De aanbevelingen uit de visitatie zullen ook belangrijke input vormen voor dit traject. Het kernpanel heeft de TLO uitgebreid onder de loep genomen, en wordt gevraagd om mee te denken over de vraag wat verstandig is m.b.t. het komende transitietraject, wetende dat:

- het voltijdtraject deels nog in ontwikkeling is;
- voltijd- en deeltijdstudenten andere doelgroepen voor het Samen Opleiden vormen;
- er landelijke ontwikkelingen zijn (Bestuursakkoord Flexibilisering), maar de bredere bevoegdheid (zie. Zevenbergen) en vakverbreding (Curriculum.nu) stilliggen;
- de versnippering (15 croho's en 30 varianten) voorlopig dus blijft, terwijl de instroom langzaam daalt; en
- de werkdruk nog steeds als te hoog wordt ervaren.

De doorontwikkeling van TLO – mede bekeken vanuit de ervaringen van het kernpanel – wensen wij als onderwerp van het ontwikkelgesprek.

Uitkomsten ontwikkelgesprek

Het gesprek wordt geopend met de constatering dat we het allemaal erg fijn hebben gevonden dat de visitatie (nog net) fysiek heeft kunnen plaatsvinden.

Inleiding op – en onderwerp voor - het ontwikkelgesprek:

De tweedegraads lerarenopleidingen (TLO) van deze academie kennen 15 opleidingen en vanwege voltijd en deeltijd 30 varianten. De TLO participeren in zes partnerschappen voor Samen opleiden en professionaliseren. Er is sprake van een structureel dalende instroom. We moeten nu een duurzame stap zetten met de intentie om dit brede aanbod overeind te houden ten behoeve van het onderwijs in Noord-Nederland. We willen ons goed voorbereiden op een aankomend transitietraject. Een nieuw bevoegdheden stelsel zal er niet snel komen, wat ook geldt voor de leergebieden in het voortgezet onderwijs. Wat is jullie advies om die doorontwikkeling te maken?

Vanuit het panel wordt allereerst opgemerkt dat de TLO mooie prestaties heeft geleverd en dat werkdruk een stevig vraagstuk is. Verduurzaming van al het moois dat in gang is gezet is een eerste algemene advies. Tweede advies is de scholen te betrekken bij zowel de doorontwikkeling en bij het probleem van te weinig instroom; het is een gezamenlijk vraagstuk en essentieel voor de regio Noord-Nederland.

Er worden drie vensters benoemd ten behoeve van de voorgenomen transitie:

- De doelmatigheid van 15 croho's, met elk 2 varianten
- Het stellen van realistische doelen, ook vanwege de werkdruk
- De dalende instroom en de problemen hiervan op de onderwijsarbeidsmarkt.

Vanuit bovengenoemde kapstok wordt het volgende geadviseerd:

Ten aanzien van doelmatigheid

- Breng voltijd (Design Based Education) en deeltijd (Flexibel onderwijs) dichter bij elkaar. Er is al veel overlap (denk aan de gelijkgeschakelde afstudeerfase), maar er kunnen meer stappen worden gezet, bijvoorbeeld vanuit gezamenlijke onderwijseenheden van 15 ec.
- Verwante vakken kunnen meer samen aanbieden, bijvoorbeeld in ateliers. Curriculum.nu biedt hierin handvatten.
- Een deel van het generieke curriculum kan plaatsvinden binnen de scholen; bouw dit uit in het kader van samen opleiden.
- Werk nader uit wat fysiek moet, en wat op afstand kan. Zo kan e-coaching verder worden uitgebouwd, denk ook aan begeleiding bij werkplekleren / handelingsbekwaam.
- Denk ook aan compactere toetsing om de toetsdruk te reduceren. En aan de mogelijkheden die *peer assessment* kan bieden, bijvoorbeeld bij Omgangskunde waar studenten elkaar feedback geven. Denk ook aan ouderejaars die eerstejaars studenten begeleiden.

Ten aanzien van realistische doelen

- Richt de transitie in vanuit het moois dat is bereikt. De fase die nu volgt is er niet een van 'alles moet anders', maar van doorontwikkeling en herordening.
- Het is verstandig de clustering van de academies PO en Vo & mbo tot één Academie Educatie niet op korte termijn te realiseren. Mede vanwege werkdruk en de noodzaak voor TLO om de transitie in te zetten.

Ten aanzien van dalende instroom

- Benut de partnerschappen in het scholenveld bij dit vraagstuk; denk onder meer aan bovenbouw leerlingen die begeleiden in de brugklas en zo gemotiveerd kunnen worden om een keuze te maken voor de lerarenopleiding. Gebruik ervaringen elders in het land van dergelijke initiatieven.
- Denk ook aan de doelgroep van 'oudere' instromers, zoals zij-instromers, hybride docentschap, circulair opleiden. Zie bijvoorbeeld het initiatief 'Leraar van buiten' uit Zuid-Holland.
- Benut ook de Noordelijke Educatieve Alliantie; ontwikkel samen aantrekkelijke routes en trek samen op naar 'Den Haag'.

Tot slot wordt gewezen op de uitvoeringsparadox; de rek is eruit wat betreft werkdruk en we kennen de beperkingen van het bestaande starre stelsel. En toch kan het verstandig zijn om ruimte zoeken voor doorontwikkeling en experimenten.